

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS DĖL NACIONALINĖS DARNAUS VYSTYMOŠI ŠVIETIMO 2007–2015 METŲ PROGRAMOS PATVIRTINIMO

2007 m. spalio 2 d. Nr. 1062
Vilnius

Įgyvendindama Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. gegužės 31 d. nutarimo Nr. 507 „Dėl Jungtinių Tautų Europos ekonomikos komisijos Darnaus vystymosi švietimo strategijos įgyvendinimo ir koordinavimo Lietuvoje“ (Žin., 2006, Nr. [62-2276](#)) 5 punktą, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a :

1. Patvirtinti Nacionalinę darnaus vystymosi švietimo 2007–2015 metų programą (pridedama).
2. Paveisti Švietimo ir mokslo ministerijai iki 2010 m. gruodžio 1 d. parengti ir Lietuvos Respublikos Vyriausybei pateikti Nacionalinės darnaus vystymosi švietimo 2007–2015 metų programos įgyvendinimo 2011–2015 metų priemonių plano projektą.
3. Rekomenduoti savivaldybėms ir Lietuvos pramonininkų konfederacijai dalyvauti vykdant Nacionalinės darnaus vystymosi švietimo 2007–2015 metų programos įgyvendinimo priemones.

Ministras Pirmininkas

Gediminas Kirkilas

Švietimo ir mokslo ministrė

Roma Žakaitienė

NACIONALINĖ DARNAUS VYSTYMOŠI ŠVIETIMO 2007–2015 METŲ PROGRAMA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Nacionalinės darnaus vystymosi švietimo 2007–2015 metų programos (toliau vadinama – ši Programa) paskirtis – sukurti darnaus vystymosi švietimo sąlygas, tobulinti formaliojo bei neformaliojo švietimo, savišvietos bei visuomenės informavimo kokybę, kad kiekvienas žmogus gebėtų prisidėti prie darnaus vystymosi – asmeniškai, profesine veikla, dalyvaudamas visuomenės gyvenime – vietos ir pasaulio mastu.

2. Ši Programa parengta atsižvelgiant į Nacionalinę darnaus vystymosi strategiją, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. rugsėjo 11 d. nutarimu Nr. 1160 (Žin., 2003, Nr. [89-4029](#)), ir Valstybinės švietimo strategijos 2003–2012 metų nuostatas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Seimo 2003 m. liepos 4 d. nutarimu Nr. IX-1700 (Žin., 2003, Nr. [71-3216](#)). Ši Programa – Jungtinių Tautų darnaus vystymosi švietimo dešimtmečio veiksmų plano sudedamoji dalis.

3. Šios Programos priemonės numatomos atsižvelgiant į darnaus vystymosi prioritetus, nurodytus Nacionalinėje darnaus vystymosi strategijoje, taip pat Europos Sąjungos ir Baltijos jūros regiono darnaus vystymosi strategines nuostatas, kitus svarbius darnaus vystymosi dokumentus.

4. Šioje Programoje vartojama sąvoka „darnus vystymasis“ – kompromisas tarp aplinkosauginių, ekonominių ir socialinių visuomenės tikslų, sudarantis galimybes pasiekti visuotinę dabartinės ir ateinančių kartų gerovę, nedidinant leistino poveikio aplinkai.

Kitos šioje Programoje vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme (Žin., 1991, Nr. [23-593](#); 2003, Nr. [63-2853](#)), Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatyme (Žin., 1996, Nr. [71-1706](#); 2006, Nr. [82-3254](#)) ir kituose teisės aktuose vartojamas sąvokas.

II. ESAMOSIOS BŪKLĖS ANALIZĖ

5. Darnaus vystymosi nuostatos ir idėjos įtrauktos į strateginius nacionalinio lygmens dokumentus: Valstybės ilgalaikės raidos strategiją, patvirtintą Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. lapkričio 12 d. nutarimu Nr. IX-1187 (Žin., 2002, Nr. [113-5029](#)); Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006–2008 metų programos įgyvendinimo priemonės, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. spalio 17 d. nutarimu Nr. 1020 (Žin., 2006, Nr. [112-4273](#)); Nacionalinę Lisabonos strategijos įgyvendinimo programą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. lapkričio 22 d. nutarimu Nr. 1270 (Žin., 2005, Nr. [139-5019](#)); Lietuvos Respublikos švietimo įstatymą; Valstybinės švietimo strategijos

2003–2012 metų nuostatų įgyvendinimo programą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. sausio 24 d. nutarimu Nr. 82 (Žin., 2005, Nr. [12-391](#)); Mokymosi visą gyvenimą užtikrinimo strategiją, patvirtintą švietimo ir mokslo ministro ir socialinės apsaugos ir darbo ministro 2004 m. kovo 26 d. įsakymu Nr. ISAK-433/A1-83 (Žin., 2004, Nr. [56-1957](#)).

6. Lietuva dalyvauja įgyvendinant Darnaus vystymosi švietimo dešimtmečio (2005–2015 metai) strategijos veiksmų planą, kurį parengė Jungtinių Tautų Švietimo, mokslo ir kultūros organizacija (UNESCO). Jungtinių Tautų dokumentuose darnaus vystymosi švietimui skiriamas deramas dėmesys, siekiant užtikrinti galimybes kiekvienam besimokančiajam ugdytis vertybines nuostatas, įgyti žinių ir gebėjimų prisidėti prie darnaus vystymosi.

7. Darnaus vystymosi nuostatos įtrauktos į daugelį Lietuvos Respublikos ministerijų vykdomų programų, kurioms įgyvendinti numatytos darnaus vystymosi švietimo priemonės, vykdomos per formalųjį ir neformalųjį švietimą, visuomenės informavimą bei tyrimus:

7.1. Darnaus vystymosi nuostatos įtrauktos į įvairias švietimo programas.

Į bendrąjį ugdymo turinį reglamentuojančią Bendrąją priešmokyklinio ugdymo ir ugdymosi programą, patvirtintą švietimo ir mokslo ministro 2002 m. birželio 24 d. įsakymu Nr. 1147 (Žin., 2003, Nr. [5-214](#)), ir Lietuvos bendrojo lavinimo mokyklos bendrąsias programas ir išsilavinimo standartus XI–XII klasėms, patvirtintus švietimo ir mokslo ministro 2002 m. rugpjūčio 21 d. įsakymu Nr. 1465, įtraukta daugelis darnaus vystymosi temų, gana plačiai išplėtoti ekologinis, aplinkosauginis ir socialinis darnaus vystymosi aspektai, orientuojamasi į darnaus vystymosi kompetencijos ugdymą.

Numatyta, kaip įtraukti darnų vystymąsi į ugdymo procesą. Bendrojo ugdymo taryba 2006 metais aprobavo Integruojamųjų (papildomųjų) programų gaires, kurios apibrėžia ugdymo, skirto bendriesiems gebėjimams ir kompetencijai ugdyti, turinį.

Aukštosiose mokyklose darnaus vystymosi nuostatos įtraukiamos į dėstomus dalykus.

Vykdomos švietimo programos, apimančios įvairius darnaus vystymosi švietimo aspektus: Vaikų ir jaunimo kultūrinės edukacijos 2006–2011 metų programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. rugsėjo 21 d. nutarimu Nr. 926 (Žin., 2006, Nr. [102-3950](#)); Ilgalaikė pilietinio ir tautinio ugdymo programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2006 m. rugsėjo 19 d. nutarimu Nr. X-818 (Žin., 2006, Nr. [102-3939](#)); Mokymo apie visuomenės informavimo procesus ir žmogaus teises bendrojo lavinimo mokyklų mokiniams programa, patvirtinta švietimo ir mokslo ministro 2006 m. kovo 6 d. įsakymu Nr. ISAK-424 (Žin., 2006, Nr. [33-1196](#)), ir kita.

7.2. Pažymėtina dar viena grupė programų, kurios nėra švietimo programos, tačiau joms įgyvendinti, be kitų priemonių, naudojamos švietimo priemonės, skirtos įvairioms tikslinėms grupėms. Vykdomos programos ir valstybinės strategijos apima šias darnaus vystymosi sritis: žmogaus teisės ir demokratija, skurdas ir socialinės atskirties mažinimas, socialiai atsakingas verslas, ekologija ir aplinkos apsauga, pavojaus žmonių sveikatai mažinimas, asmeninė ir šeimos sveikata, pvz., Valstybinė moterų ir vyrų lygių galimybių

2005–2009 metų programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. rugsėjo 26 d. nutarimu Nr. 1042 (Žin., 2005, Nr. [116-4202](#)); Lietuvos nacionalinė visuomenės sveikatos priežiūros 2006–2013 metų strategija ir Lietuvos nacionalinės visuomenės sveikatos priežiūros 2006–2013 metų strategijos įgyvendinimo priemonių 2006–2008 metų planas, patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. liepos 27 d. nutarimu Nr. 941 (Žin., 2001, Nr. [66-2418](#); 2006, Nr. [70-2574](#)); Lietuvos Respublikos vystomojo bendradarbiavimo 2006–2010 metų politikos nuostatos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. birželio 8 d. nutarimu Nr. 561 (Žin., 2006, Nr. [66-2435](#)), Skurdo ir socialinės atskirties mažinimo 2007–2008 metų priemonės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. sausio 17 d. nutarimu Nr. 46 (Žin., 2007, Nr. [8-328](#)), Įmonių socialinę atsakomybę 2006–2008 metais skatinančios priemonės, patvirtintos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2005 m. gruodžio 22 d. įsakymu Nr. A1-337 (Žin., 2006, Nr. [2-28](#)); Valstybinė pavojingų atliekų tvarkymo 2006–2008 metų programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. sausio 11 d. nutarimu Nr. 19 (Žin., 2006, Nr. [5-145](#)), Valstybinė ŽIV/AIDS profilaktikos ir kontrolės 2003–2008 metų programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. spalio 14 d. nutarimu Nr. 1273 (Žin., 2003, Nr. [98-4399](#)), ir kitos.

7.3. Ministerijos nuolat informuoja visuomenę apie savo veiklą jų kompetencijai priskirtais klausimais. Visuomenei ir žiniasklaidai nuolat teikiama informacija apie aplinkosaugą ir darnų vystymąsi.

7.4. Daugėja su darniu vystymusi ir darnaus vystymosi švietimu susijusių tyrimų.

Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos užsakymu 2007 metais bus atliekamas tyrimas „ISA mokymo (studijų) programų ir specializacijos įvedimo bei vadybos krypties mokymo programų tobulinimo galimybių analizė“. Švietimo ir mokslo ministerijos užsakymu 2006 metais atliktas tyrimas „Pedagogų rengimas Lietuvos aukštosiose mokyklose darnaus vystymosi švietimo kontekste“. Aplinkos ministerija ir Sveikatos apsaugos ministerija nuolat bendradarbiauja su mokslo ir studijų institucijomis, atliekančiomis taikomuosius mokslinius klimato kaitos tyrimus.

8. Daugėja darnaus vystymosi švietimo projektų, pvz., Kauno technologijos universitetas, Vilniaus universitetas, Mykolo Romerio universitetas 2006–2008 metais vykdo Europos Sąjungos struktūrinių fondų finansuojamą projektą „Visuomenės darnaus vystymosi tarpdalykinė jungtinė magistrantūra“ (DARNA), kurio tikslas – tobulinti mokslininkų ir magistrantų kvalifikaciją visuomenės darnaus vystymosi klausimais, siekiant plėtoti prioritetinės krypties „Žinių visuomenė piliečiams ir valdžiai“ taikomuosius mokslinius tyrimus. Žemės ūkio ministerija kartu su Programos LEADER ir žemdirbių mokymo metodikos centru įgyvendina Europos Sąjungos struktūrinių fondų remiamą projektą „Žemės ūkio srities valstybės tarnautojų ir specialistų kvalifikacinių gebėjimų ugdymas“ (2005–2008 metai), pradėta kurti nacionalinė informacijos sklaidos ir komunikavimo infrastruktūra, skirta kaimo plėtrai. Tai leidžia sėkmingai plėtoti darnaus vystymosi švietimą kaime.

9. Pradedamos diegti švietimo (bendrasis lavinimas, mokytojų rengimas ir kvalifikacijos tobulinimas), vadybos, savivaldos ir socialinio darbo inovacijos, kurios gerina darnaus vystymosi švietimo kokybę:

9.1. Mokyklose vykdomi nacionaliniai ir Europos Sąjungos struktūrinių fondų remiami projektai, skirti mokymo, mokymosi ir vertinimo kultūros kaitai mokykloje, padedantys įgyvendinti darnaus vystymosi principus: „Mokyklos darbotvarkė 21“ (2000–2003 metai), „Vertinimas ugdymo procese“ (2004–2006 metai), „Mokymosi krypties pasirinkimo galimybių didinimas 14–19 metų mokiniams“ (2005–2007 metai) ir panašiai.

9.2. Pedagogų rengimo koncepcija, patvirtinta švietimo ir mokslo ministro 2004 m. rugsėjo 16 d. įsakymu Nr. ISAK-1441 (Žin., 2004, Nr. [186-6940](#)), Valstybinė pedagogų rengimo ir kvalifikacijos tobulinimo pertvarkos programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. gegužės 25 d. nutarimu Nr. 468 (Žin., 2006, Nr. [60-2139](#)), sudaro sąlygas tobulinti pedagogų darnaus vystymosi švietimo kompetenciją.

Pedagogų profesinės raidos centras vykdo darnaus vystymosi kvalifikacijos tobulinimo programas. Darnaus vystymosi ikimokyklinio ir pradinio ugdymo mokykloje (2005–2007 metai) programa siekiama sudaryti pedagogams galimybę įgyti naujų kompetencijų – tobulinti gebėjimus taikyti darnaus vystymosi mokykloje ir darželyje patirtį.

2006–2009 metais vykdoma Švietimo konsultantų rengimo programa „Visuomenės darnaus vystymosi ir jo ugdymo tarpdalykinių kompetencijų plėtotė“, patvirtinta švietimo ir mokslo ministro 2006 m. sausio 31 d. įsakymu Nr. ISAK-156, skirta darnaus vystymosi kompetencijos tinklams, jungiantiems savivaldybių mokytojų švietimo centrus, universitetų kvalifikacijos tobulinimo padalinius ir mokyklas – konsultavimo (demonstravimo) centrus, plėtoti regionuose.

9.3. Viešieji ir privatieji juridiniai asmenys į savo veiklą vis dažniau įtraukia įvairius socialinius partnerius. Jie dalyvauja priimant svarbiausius sprendimus. Vykdomi bendruomenių veiklos skatinimo projektai. Visuomenei informuoti vis plačiau naudojamos informacinės kompiuterinės technologijos.

9.4. Ministerijoms pavaldžiose įstaigose palaipsniui pereinama nuo formalaus valstybės tarnautojų ir darbuotojų kvalifikacijų vertinimo prie kompetencija grįsto vertinimo. Daugelis vertinamų kvalifikacijų glaudžiai susijusios su darnaus vystymosi nuostatomis ir praktika.

10. Sistemingo darnaus vystymosi švietimo plėtos Lietuvoje sunkumai yra šie:

10.1. Trūksta aukštos kvalifikacijos mokytojų, dėstytojų, specialistų, gebančių šviesti darnaus vystymosi temomis. Lietuvos aukštųjų mokyklų dėstytojai ir mokslo darbuotojai nepakankamai aktyviai dalyvauja įgyvendinant darnaus vystymosi principus, nes nėra susipažinę su darnaus vystymosi idėjomis, nesuvokia jų svarbos.

10.2. Nepakankamas daugumos tikslinių grupių darnaus vystymosi švietimas. Darnaus vystymosi nuostatos dar per mažai atsispindi pagrindiniuose aukštąjį mokslą reglamentuojančiuose teisės aktuose: Lietuvos Respublikos aukštojo mokslo įstatyme (Žin., 2000, Nr. [27-715](#)); Lietuvos aukštojo mokslo sistemos plėtos 2006–2010 metų plane,

patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. balandžio 5 d. nutarimu Nr. 335 (Žin., 2006, Nr. [39-1394](#)).

Tyrimo „Pedagogų rengimas Lietuvos aukštosiose mokyklose darnaus vystymosi švietimo kontekste“ duomenimis, pedagogų rengimo studijų programose neatskleidžiama darnaus vystymosi švietimo visuma, apimanti aplinkosaugos, ekonomikos ir socialinius visuomenės raidos aspektus.

Valstybės institucijų ir įstaigų tarnautojams ir darbuotojams trūksta informacijos apie darnų vystymąsi. Darnaus vystymosi švietimo klausimai neįtraukti į jų kvalifikacijos tobulinimo programas.

10.3. Įgyvendinančios darnaus vystymosi švietimo priemonės valstybės institucijos ir įstaigos iki šiol nėra tinkamai pasidalijusios įgaliojimų bei atsakomybės. Per mažai plėtojami tarptautiniai ir tarpusavio universitetų ir kolegijų ryšiai. Įvairios įstaigos galėtų aktyviau plėtoti bendradarbiavimą, dalytis gerąja patirtimi, dalyvauti įgyvendinant nacionalinio ir tarptautinio lygmens darnaus vystymosi švietimo projektus.

10.4. Metodinės ir mokomosios medžiagos darnaus vystymosi švietimo klausimais stoka įvairioms tikslinėms grupėms neužtikrina darnaus vystymosi švietimo mokymo ir mokymosi kokybės.

10.5. Visuomenė per mažai informuojama apie svarbiausias aplinkos ir darnaus vystymosi problemas, jų sprendimo būdus. Tai trukdo visuomenei aktyviau dalyvauti priimant sprendimus.

10.6. Nėra nuolatinio darnaus vystymosi švietimo rezultatų stebėsenos mechanizmo, trūksta mechanizmų, užtikrinančių darnaus vystymosi švietimo priemonių įgyvendinimo kokybę. Neatliekami darnaus vystymosi švietimo proceso tyrimai.

10.7. Nepakankamai plėtojami taikomieji darnaus vystymosi mokslo tyrimai.

10.8. Plėtoti darnaus vystymosi švietimą Lietuvoje trukdo tai, kad visuomenėje vyrauja trumpalaikiai ekonominiai interesai, sunkiai suderinami su darnaus vystymosi principais; visuomenė dažnai nesuvokia darnaus vystymosi idėjų svarbos, nes Lietuvoje nėra didelių aplinkosaugos ar tarpkultūrinių problemų; trūksta lėšų ir kitų išteklių švietimui ir mokslui (taip pat darnaus vystymosi švietimui).

11. Kartu yra nemažai veiksnių, skatinančių darnaus vystymosi švietimo plėtrą: globalizacijos procesai kelia visuomenės susidomėjimą įvairiomis ekologinėmis, ekonominėmis, socialinėmis ir kultūrinėmis problemomis; žinių visuomenės plėtra sukuria palankią darnaus vystymosi švietimo erdvę; galima pasinaudoti Europos Sąjungos struktūrinių fondų parama darnaus vystymosi švietimui plėtoti; didėja programinis darnaus vystymosi ir darnaus vystymosi švietimo finansavimas; daugėja galimybių perimti darnaus vystymosi švietimo vidaus ir užsienio patirtį, naudotis moderniais švietimo metodais darnaus vystymosi švietimo tikslais.

III. PROGRAMOS TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

12. Šios Programos tikslas – gerinti įvairių valstybės institucijų ir įstaigų švietimo veiklą, kad gyventojai, organizacijos, įmonės, įstaigos, bendruomenės, visuomenė geriau suprastų, kas yra darnus vystymasis, kokia jo svarba; ugdyti visų visuomenės narių gebėjimus, vertybines nuostatas ir paskatas demokratiškai ir atsakingai veikti – prisidėti prie darnaus vystymosi siekių įgyvendinimo; plėtoti institucinių struktūrų gebėjimą aktyviai dalyvauti darnaus vystymosi procesuose.

13. Šios Programos uždaviniai:

13.1. sukurti teisinę bazę ir institucinę struktūrą, užtikrinančias darnaus vystymosi švietimo politikos įgyvendinimą;

13.2. skatinti darnų vystymąsi per formalųjį ir neformalųjį švietimą, mokymąsi ir savišvietą, pabrėžiant darnaus vystymosi kompetencijos ugdymą;

13.3. tobulinti darnaus vystymosi švietimo veiklą vykdančių valstybės tarnautojų ir darbuotojų kompetenciją;

13.4. užtikrinti darnaus vystymosi švietimo priemonių prieinamumą;

13.5. atlikti darnaus vystymosi švietimo tyrimus ir diegti inovacijas;

13.6. skatinti visų lygių tarptautinį bendradarbiavimą darnaus vystymosi švietimo srityje.

IV. NUMATOMI REZULTATAI IR VERTINIMO KRITERIJAI

14. Numatomi šios Programos įgyvendinimo rezultatai:

14.1. bus sukurtos teisinės ir institucinės sąlygos įgyvendinti darnaus vystymosi švietimo nuostatas;

14.2. pagerės mokytojų, dėstytojų ir kitų švietimo darbuotojų profesinė kompetencija darnaus vystymosi švietimo klausimais;

14.3. visuomenė įgis žinių ir gebėjimų įgyvendinti darnaus vystymosi nuostatas asmeniniame gyvenime ir bendruomenėje, bus ugdomos darniam vystymuisi palankios vertybinės nuostatos;

14.4. valstybės institucijų ir įstaigų tarnautojai ir darbuotojai gebės atlikti būtinus švietimo veiklos pokyčius, skatinančius darnų vystymąsi;

14.5. bus parengta darnaus vystymosi švietimo medžiaga ir priemonės, užtikrintas jų prieinamumas;

14.6. bus inicijuojami ir atliekami darnaus vystymosi švietimo tyrimai, įgyvendinami inovacijų projektai;

14.7. bus užtikrintos palankios tarptautinio bendradarbiavimo darnaus vystymosi švietimo srityje sąlygos.

15. Šios Programos įgyvendinimo veiksmingumas vertinamas pagal:

15.1. parengtus ar atnaujintus švietimo strateginius dokumentus ir programas, į kuriuos įtrauktos darnaus vystymosi švietimo nuostatos;

15.2. parengtas ir įgyvendintas darnaus vystymosi švietimo kvalifikacijos tobulinimo programos, skirtas mokytojams, dėstytojams ir kitiems švietimo darbuotojams;

15.3. organizuotus renginius (konferencijas, seminarus, diskusijas ir kita) darnaus vystymosi klausimais, dalyvių ir tikslinių grupių įvairovę;

15.4. valstybės institucijų ir įstaigų tarnautojus ir darbuotojus, patobulinusius darnaus vystymosi švietimo srities kvalifikaciją;

15.5. parengtus darnaus vystymosi švietimo medžiagos komplektus ir priemones, jų tikslinių grupių įvairovę;

15.6. atliktus darnaus vystymosi švietimo tyrimus;

15.7. tarptautinius darnaus vystymosi švietimo projektus, programas ir tinklus, kuriuose dalyvauja šalies švietimo įstaigos, mokslo ir studijų institucijos.

V. PROGRAMOS FINANSAVIMAS

16. Ši Programa finansuojama iš atitinkamų metų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu atsakingiems vykdytojams patvirtintų bendrųjų asignavimų, Europos Sąjungos struktūrinių fondų ir kitų Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka gautų lėšų.

VI. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

17. Skiriami 2 šios Programos įgyvendinimo etapai: pirmasis etapas – 2007–2010 metai, antrasis etapas – 2011–2015 metai. Šios Programos įgyvendinimo 2007–2010 metų priemonės pateiktos priede.

18. Švietimo ir mokslo ministerija koordinuoja šios Programos įgyvendinimo priemonių vykdymą, kasmet rengia ir iki kovo 1 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybei teikia jų vykdymo ataskaitą.

19. Institucijos ir įstaigos, atsakingos už šios Programos įgyvendinimo priemonių vykdymą, kasmet iki vasario 1 d. teikia Švietimo ir mokslo ministerijai informaciją apie jų įgyvendinimą.

20. Šios Programos uždaviniai ir įgyvendinimo priemonės kasmet apsvarstomi iš naujo ir gali būti tikslinami.

Nacionalinės darnaus vystymosi švietimo
2007–2015 metų programos
priedas

**NACIONALINĖS DARNAUS VYSTYMOŠI ŠVIETIMO 2007–2015 METŲ PROGRAMOS
ĮGYVENDINIMO 2007–2010 METŲ PRIEMONĖS**

Uždaviniai	Priemonės pavadinimas	Atsakingi vykdytojai	Vykdyimo metai	Preliminarus lėšų poreikis (tūkst. litų)					Lėšų šaltinis
				iš viso	2007 metais	2008 metais	2009 metais	2010 metais	
1. Sukurti teisinę bazę ir institucinę struktūrą, užtikrinančias darnaus vystymosi švietimo politikos įgyvendinimą	1.1. Parengti, patvirtinti ir nuolat plėtoti nacionalines darnaus vystymosi švietimo nuostatas	Švietimo ir mokslo ministerija, Aplinkos ministerija	2008	30	–	30	–	–	Švietimo ir mokslo ministerijai skirti asignavimai
	1.2. Sukurti švietimo stebėsenos sistemos darnaus vystymosi švietimo kokybės stebėsenos sistemę	Švietimo ir mokslo ministerija	2008–2010	70	–	30	20	20	Švietimo ir mokslo ministerijai skirti asignavimai
	1.3. Stiprinti institucijų gebėjimus informuoti aplinkos klausimais ir aplinkosauginio švietimo funkcijas	Aplinkos ministerija	2009	1700	–	–	1700	–	Aplinkos ministerijai skirti asignavimai
	1.4. Parengti, patvirtinti ir įgyvendinti kartu su bendrojo lavinimo mokyklos programomis Integruojamąją darnaus vystymosi programą	Švietimo ir mokslo ministerija	2007–2010	10	–	10	–	–	Švietimo ir mokslo ministerijai skirti asignavimai
	1.5. Parengti ir patvirtinti Vaikų ir jaunimo kultūrinio ugdymo koncepciją	Švietimo ir mokslo ministerija	2008	10	–	10	–	–	Švietimo ir mokslo ministerijai skirti asignavimai
	1.6. Tobulinti teisės aktus, siekiant užtikrinti veiksmingą nepilnamečių apsaugą nuo neigiamo viešosios informacijos poveikio, ugdyti socialinę žiniasklaidos atsakomybę	Kultūros ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija, Švietimo ir mokslo ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Teisingumo ministerija, Vidaus reikalų ministerija, Informacinės	2007–2010	–	–	–	–	–	–

Uždaviniai	Priemonės pavadinimas	Atsakingi vykdytojai	Vykdyimo metai	Preliminarus lėšų poreikis (tūkst. litų)					Lėšų šaltinis
				iš viso	2007 metais	2008 metais	2009 metais	2010 metais	
		visuomenės plėtros komitetas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės							
2. Skatinti darnų vystymąsi per formalųjį ir neformalųjį švietimą, mokymąsi ir savišvietą, pabrėžiant darnaus vystymosi kompetencijos ugdymą	2.1. Įtraukti darnaus vystymosi nuostatas į ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio ir vidurinio ugdymo turinį	Švietimo ir mokslo ministerija	2008	–	–	–	–	–	–
	2.2. Įtraukti darnaus vystymosi nuostatas į neformaliojo švietimo programas	Švietimo ir mokslo ministerija	2010	–	–	–	–	–	–
	2.3. Įtraukti darnaus vystymosi nuostatas į profesinio mokymo programas	Švietimo ir mokslo ministerija	2008–2010	–	–	–	–	–	–
	2.4. Įtraukti darnaus vystymosi nuostatas į aukštųjų mokyklų studijų kryptių reglamentus	Švietimo ir mokslo ministerija	2008–2010	–	–	–	–	–	–
	2.5. Skleisti sveikatos ekonomikos mokslo žinias, tobulinti valstybės tarnautojų ir visuomenės sveikatos priežiūros darbuotojų gebėjimus taikyti sveikatos ekonomikos ir ekonominius svertus, skatinant aplinkai palankią ir sveiką gyvenseną	Sveikatos apsaugos ministerija, Aplinkos ministerija	2008–2010	900	–	300	300	300	Sveikatos apsaugos ministerijai skirti asignavimai
	2.6. Vykdyti programas, skirtas žemdirbių ir kaimo gyventojų darnaus vystymosi kompetencijai ugdyti, taip skatinti darnią kaimo plėtrą, kurti teigiamą kaimo įvaizdį	Žemės ūkio ministerija	2008–2010	1380	–	450	450	480	Žemės ūkio ministerijai skirti asignavimai

Uždaviniai	Priemonės pavadinimas	Atsakingi vykdytojai	Vykdyimo metai	Preliminarus lėšų poreikis (tūkst. litų)					Lėšų šaltinis
				iš viso	2007 metais	2008 metais	2009 metais	2010 metais	
	2.7. Pakeisti esamas, parengti ir patvirtinti naujas žemdirbių ir kaimo gyventojų tęstinio mokymo programas, atsižvelgiant į darnaus vystymosi ir darnaus vystymosi švietimo nuostatas	Žemės ūkio ministerija	2007–2010	80	20	20	20	20	Žemės ūkio ministerijai skirti asignavimai
	2.8. Inicijuoti projektą „Darnios mokyklos“, skirtą aplinkosaugos iniciatyvoms mokyklose skatinti ir darnaus vystymosi idėjoms skleisti	Švietimo ir mokslo ministerija, Lietuvos pramonininkų konfederacija, savivaldybės	2008–2010	–	–	–	–	–	–
	2.9. Inicijuoti projektą „Žaliasis darželis“, skirtą ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo pakopos vaikų sąmoningam požiūriui į aplinkos apsaugą ugdyti ir darnaus gyvenimo įpročiams diegti	Švietimo ir mokslo ministerija, Lietuvos pramonininkų konfederacija, savivaldybės	2008–2010	–	–	–	–	–	–
	2.10. Kasmet šalyje organizuoti žaliąją pamoką, skirtą informuoti mokyklas svarbiais darnaus vystymosi klausimais	Švietimo ir mokslo ministerija, Lietuvos pramonininkų konfederacija	2007–2010	–	–	–	–	–	–
	2.11. Įsteigti Bendruomenių taure-prizą, skirtą mokykloms už darnaus vystymosi iniciatyvas vietos bendruomenėje	Švietimo ir mokslo ministerija, Lietuvos pramonininkų konfederacija	2009–2010	–	–	–	–	–	–
	2.12. Diegti ikimokyklinėse įstaigose ir bendrojo lavinimo mokyklose saugaus eismo kultūrą	Švietimo ir mokslo ministerija	2007–2010	3200	800	800	800	800	Švietimo ir mokslo ministerijai skirti asignavimai
	2.13. Organizuoti šalies vaikų, jaunimo ir suaugusiųjų darnaus vystymosi švietimo projektų konkursus	Švietimo ir mokslo ministerija, Lietuvos pramonininkų konfederacija	2009–2010	300	–	100	100	100	Švietimo ir mokslo ministerijai skirti asignavimai

Uždaviniai	Priemonės pavadinimas	Atsakingi vykdytojai	Vykdyimo metai	Preliminarus lėšų poreikis (tūkst. litų)					Lėšų šaltinis
				iš viso	2007 metais	2008 metais	2009 metais	2010 metais	
	2.14. Organizuoti neformaliojo švietimo renginius, rengti ir platinti leidinius, siekiant mažinti miesto ir kaimo, įvairaus išsimokslinimo gyventojų turimų sveikatos stiprinimo ir ligų profilaktikos žinių skirtumus	Sveikatos apsaugos ministerija, savivaldybės	2008–2010	750	–	250	250	250	Sveikatos apsaugos ministerijai skirti asignavimai
	2.15. Europos Sąjungos remiamo projekto „Sveika senatvė“ pagrindu parengti savivaldybių gydytojams ir socialiniams darbuotojams metodines rekomendacijas, kaip stiprinti vyresniojo amžiaus gyventojų sveikatą	Sveikatos apsaugos ministerija	2008	20	–	20	–	–	Sveikatos apsaugos ministerijai skirti asignavimai
	2.16. Organizuoti darnaus vystymosi paskaitų ciklą vyresniojo amžiaus gyventojams	Švietimo ir mokslo ministerija	2010	10	–	–	–	10	Švietimo ir mokslo ministerijai skirti asignavimai
3. Tobulinti darnaus vystymosi švietimo veiklą vykdančių valstybės tarnautojų ir darbuotojų kompetenciją	3.1. Inicijuoti valstybės tarnautojų kvalifikacijos tobulinimo programos, skirtos valstybės tarnautojų ir darbuotojų darnaus vystymosi kompetencijai plėtoti, parengimą	Vidaus reikalų ministerija, Aplinkos ministerija, Žemės ūkio ministerija	2008	50	–	50	–	–	Vidaus reikalų ministerijai skirti asignavimai
	3.2. Užtikrinti darnaus vystymosi švietimo koordinavimo funkcijų atlikimą ir sukurti darnaus vystymosi švietimo interneto svetainę	Švietimo ir mokslo ministerija	2008–2010	450	–	150	150	150	Švietimo ir mokslo ministerijai skirti asignavimai
	3.3. Inicijuoti ir plėtoti nacionalinį darnaus vystymosi kompetencijos tinklą, jo pagrindu įgyvendinti darnaus vystymosi švietimo projektus	Švietimo ir mokslo ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija, Žemės ūkio ministerija	2008–2010	300	–	100	100	100	Švietimo ir mokslo ministerijai skirti asignavimai

Uždaviniai	Priemonės pavadinimas	Atsakingi vykdytojai	Vykdymo metai	Preliminarus lėšų poreikis (tūkst. litų)					Lėšų šaltinis
				iš viso	2007 metais	2008 metais	2009 metais	2010 metais	
	3.4. Parengti, patvirtinti ir įtraukti į švietimo įstaigų vadovų atestacijos nuostatus darnaus vystymosi švietimo kriterijus	Švietimo ir mokslo ministerija	2008	2	–	2	–	–	Švietimo ir mokslo ministerijai skirti asignavimai
	3.5. Parengti, patvirtinti ir įgyvendinti švietimo įstaigų vadovų ir pedagogų kvalifikacijos tobulinimo programą „Darnaus vystymosi švietimo kompetencijos plėtotė“	Švietimo ir mokslo ministerija	2009–2010	70	–	–	20	50	Švietimo ir mokslo ministerijai skirti asignavimai
	3.6. Inicijuoti socialinių partnerių darnaus vystymosi švietimo kompetencijos tobulinimą	Švietimo ir mokslo ministerija Žemės ūkio ministerija Aplinkos ministerija	2008–2010	60 21	–	20 7	20 7	20 7	Švietimo ir mokslo ministerijai, Žemės ūkio ministerijai skirti asignavimai
4. Užtikrinti darnaus vystymosi švietimo priemonių prieinamumą	4.1. Organizuoti socialinių partnerių darnaus vystymosi švietimo forumą	Švietimo ir mokslo ministerija, Aplinkos ministerija, Žemės ūkio ministerija, Lietuvos pramonininkų konfederacija	2008	10	–	10	–	–	Švietimo ir mokslo ministerijai skirti asignavimai
	4.2. Organizuoti drauge su socialiniais partneriais nacionalines darnaus vystymosi viešųjų ryšių kampanijas (akcijas, konkursus ir kita)	Švietimo ir mokslo ministerija	2008–2010	150	–	50	50	50	Švietimo ir mokslo ministerijai skirti asignavimai
	4.3. Sukurti darnaus vystymosi švietimo priemonių kokybės vertinimo kriterijus ir pradėti jų ekspertinį vertinimą	Švietimo ir mokslo ministerija	2009–2010	20	–	–	20	–	Švietimo ir mokslo ministerijai skirti asignavimai
	4.4. Nuolat rengti ir atnaujinti darnaus vystymosi švietimo metodinę, informacinę ir kitą medžiagą, užtikrinti jos sklaidą nacionaliniu, regioniniu ir vietos lygiu, įtraukti į šią veiklą socialinius partnerius	Švietimo ir mokslo ministerija, Aplinkos ministerija	2008–2010	300	–	100	100	100	Švietimo ir mokslo ministerijai skirti asignavimai

Uždaviniai	Priemonės pavadinimas	Atsakingi vykdytojai	Vykdyimo metai	Preliminarus lėšų poreikis (tūkst. litų)					Lėšų šaltinis
				iš viso	2007 metais	2008 metais	2009 metais	2010 metais	
	4.5. Organizuoti žemdirbių ir kaimo gyventojų informavimą gyvūnų gerovės, alternatyvios energetikos, ekologinės ir tausojamosios žemės ūkio gamybos klausimais	Žemės ūkio ministerija	2008–2010	170	–	50	50	70	Žemės ūkio ministerijai skirti asignavimai
	4.6. Skatinti muziejus, kultūros centrus, bibliotekas rengti darnaus vystymosi švietimo projektus	Kultūros ministerija	2007–2010	–	–	–	–	–	–
	4.7. skatinti nevyriausybių organizacijų kultūros projektų, susijusių su darniu vystymusi, įgyvendinimą	Kultūros ministerija	2008–2010	–	–	–	–	–	–
	4.8. Skatinti nevyriausybių organizacijų aplinkosaugos projektų, susijusių su darniu vystymusi, rengimą ir įgyvendinimą	Aplinkos ministerija, Švietimo ir mokslo ministerija, Lietuvos pramonininkų konfederacija	2007–2010	1100	500	200	200	200	Aplinkos ministerijai skirti asignavimai
5. Atlikti darnaus vystymosi švietimo tyrimus ir diegti inovacijas	5.1. Atlikti darnaus vystymosi ir darnaus vystymosi švietimo mokslinius tyrimus, užtikrinti jų rezultatų sklaidą	Švietimo ir mokslo ministerija	2008–2010	125	–	40	40	45	Švietimo ir mokslo ministerijai, Žemės ūkio ministerijai skirti asignavimai
		Žemės ūkio ministerija Aplinkos ministerija, Lietuvos pramonininkų konfederacija		330	–	100	100	130	
	5.2. Atlikti tyrimus, atskleidžiančius neformaliojo švietimo ir visuomenės informavimo veiksmingumą, visuomenės tikslinių grupių darnaus vystymosi kompetenciją, darnaus vystymosi švietimo subjektų kompetenciją ir jos tobulinimo galimybes	Švietimo ir mokslo ministerija	2008–2010	50	–	–	–	50	Švietimo ir mokslo ministerijai skirti asignavimai

Uždaviniai	Priemonės pavadinimas	Atsakingi vykdytojai	Vykdyimo metai	Preliminarus lėšų poreikis (tūkst. litų)					Lėšų šaltinis
				iš viso	2007 metais	2008 metais	2009 metais	2010 metais	
	5.3. Atlikti sveikatai ir aplinkai palankios gyvensenos galimybių tyrimą ir teikti visuomenei rekomendacijas, kaip jas užtikrinti	Sveikatos apsaugos ministerija	2008–2009	90	–	70	20	–	Sveikatos apsaugos ministerijai skirti asignavimai
	5.4. Skatinti studentus domėtis darniu vystymusi – skelbti aukštųjų mokyklų magistrantų ir doktorantų mokslinių darbų konkursus	Švietimo ir mokslo ministerija, Lietuvos pramonininkų konfederacija, Aplinkos ministerija, Ūkio ministerija	2008–2010	–	–	–	–	–	–
	5.5. Skatinti studentus ir jaunimą domėtis naujausiomis aplinkai palankiomis technologijomis – inicijuoti ir surengti verslo plano turnyrą „Ž-Verslas“, skirtą darnaus vystymosi koncepcijai taikyti	Švietimo ir mokslo ministerija, Lietuvos pramonininkų konfederacija	2009–2010	–	–	–	–	–	–
	5.6. Sukurti virtualią idėjų biržą, skleidžiančią aplinkai palankias idėjas ir skatinančią partnerystes	Švietimo ir mokslo ministerija, Lietuvos pramonininkų konfederacija	2008	–	–	–	–	–	–
	5.7. Parengti ir patvirtinti metodines rekomendacijas, kaip bendrojo lavinimo mokyklose taikyti salutogeninio sveikatos stiprinimo modelio principus, didinančius vaikų ir jaunimo vidinę darną	Sveikatos apsaugos ministerija, Švietimo ir mokslo ministerija, savivaldybės	2008–2010	70	–	40	20	10	Sveikatos apsaugos ministerijai skirti asignavimai
6. Skatinti visų lygių tarptautinį bendradarbiavimą darnaus vystymosi švietimo srityje	6.1. Įgyvendinti Jungtinių Tautų Europos ekonomikos komisijos Darnaus vystymosi švietimo strategiją	Švietimo ir mokslo ministerija, Aplinkos ministerija	2007–2010	–	–	–	–	–	–
	6.2. Dalyvauti UNESCO darnaus vystymosi švietimo dešimtmečio veikloje	Švietimo ir mokslo ministerija	2007–2010	–	–	–	–	–	–

Uždaviniai	Priemonės pavadinimas	Atsakingi vykdytojai	Vykdymo metai	Preliminarus lėšų poreikis (tūkst. litų)					Lėšų šaltinis
				iš viso	2007 metais	2008 metais	2009 metais	2010 metais	
	6.3. Dalyvauti švietimo sektoriaus „Baltic 21“ veikloje	Švietimo ir mokslo ministerija	2007–2010	50	–	–	50	–	Švietimo ir mokslo ministerijai skirti asignavimai
	6.4. Dalyvauti tarptautinėje Baltijos universiteto programoje	Švietimo ir mokslo ministerija	2007–2010	–	–	–	–	–	–
	6.5. Organizuoti tarptautinius renginius, skirtus darnaus vystymosi švietimui	Švietimo ir mokslo ministerija, Aplinkos ministerija	2007–2010	120	–	40	40	40	Švietimo ir mokslo ministerijai skirti asignavimai
	6.6. Inicijuoti darnaus vystymosi švietimo tarptautinių projektų (Baltijos jūros projektas), programų (GLOBE programa), tinklų kūrimą ir juose dalyvauti	Švietimo ir mokslo ministerija, Aplinkos ministerija	2007–2010	2488	788	800	800	100	Švietimo ir mokslo ministerijai skirti asignavimai
Iš viso				14486	2108	3849	5427	3102	